

והממנין על שאר העמים, ולא משום השם שלהם, אף על גב שהיא נודדת ומרחקת ממנו, היא עמהם בגלותם. ולא יודעים שהנה בשם הקדוש שלנו הם מתגברים, שהיא מזינה ומחזקת אותו השם הרע בחטאייהם של ישראל, כמו שנאמר, (שירא) שמני נטרה את הפרמים. ואפלו בזמן ששולטים, אותו של הקדשה של האמונה נוטל ונותן חלק עצם לכלב, וממנו נזונים הרשעים.

מה פתוב? (רות ב) ויאמר לה בעז לעת האכל. בזמן שהיא התפקנה מתוך פחתונים ועליונים. מהתפתונים - בקרבנות ועולות, ותפלות, ורצון הרצון, שעולה מן התפתונים. מהעליונים - בתקונים של המרפכות והפרובים, במאכלה, בשמחה (כמי שעובד עבודה ברצון ובשמחה) ורצון, שזהו לעת האכל.

ורצון הצדיק חי אליה, ומתפקנת על מרפכותיה. ומה אומר לה? גשי הל"ם, בקשויטי המלך העליון. ואכלת מן הלחם, תקבלי מזון ורצון ומאכל קדוש לחלק לאוכלוסיך הקדושים למעלה ולמטה.

ועם כל זה, וטבלת פתך בחמץ, יש לך לטל דרך טבול מאותו החמץ של צד השמאל, להניק לאותו הצד (מהאכל, אלא מאותו חמץ לתת לשאר העמים מאותו צד) הרע, לזון את שאר העמים, ולהזון ממנו. ויצבט לה קלי - מאכל שיוצא מאש של צד שמאל, כדי לתת מזון וטרף לכל, ואפלו לכלבים, וכל אותם שיוצאים ומתפשטים מאותו הצד האחר של הטמאה. ואז, ותאכל ותשבע ותתר. ותאכל ותשבע - מאותו המאכל הקדוש. ותתר - מאותו המאכל האחר, שהוא פא שוירים

והממנין על שאר עמין, ולא בגין שם דילהון, אף על גב דאיהי מנדדא ומרחקא מיניה, איהי עמהון בגלותהון. ולא ידעי דהא בשם קדישא דילן אינון מתתקפין, דאיהי אתזנת ואתקיפת להווא שם רע בחוביהון דישראל. כמה דאת אמר, (שה"ש א ו) שמוני נוטרה את הפרמים. ואפילו בזמנא דשליטין, ההוא דקדושא דמהימנותא נטיל ויהיב חולק גרמא לכלבא, ומיניה אתזנו רשעים.

מה פתיב, ויאמר לה בעז לעת האכל. בזמנא דאיהי אתתקנא מגו תתאי ועילאי. מתתאי, בקורבנין, ועלוון, וצלותין, ורעו דרעווא, דסלקא מתתאי. מעילאי, בתיקונין רתיכין וכרובין, במאכלה, בחדוה (במאן דפלה פולחנא ברעו ובחדוה) ורעו. דדין איהו לעת האוכל. ורעו דצדיק חי לגבה, ואתתקנת על רתיכהא. ומה אמר לה. גשי הל"ם בקשויטי דמלפא עילאה. ואכלת מן הלחם, תקבלי מזונא, ורעו, ומיכלא קדישא, לפלגא לאוכלוסיך קדישין לעילא ולתתא.

ועם כל דא, וטבלת פתך בחמץ, אית לך לנטלא אורח טבול מההוא חומץ דסטר שמאלא, לינקא לההוא סטרא (מהאכל, אלא מההוא חמץ למיחב לשאר עמין מההוא סטרא) בישא, למיתזן שאר עמין, ולא אתזנא מיניה.

ויצבט לה קלי, מיכלא דנפקא מאשא דסטר שמאלא, בגין למיחב מזונא וטרפא לכולא, ואפילו לפלבים, וכל אינון דנפקי ומתפשטי מההוא סטרא אחרא דמסאבו. ובדין, ותאכל ותשבע ותתר. ותאכל ותשבע, מההוא מיכלא קדישא. ותתר, מההוא מיכלא אחרא, דאיהו אתיא שוירין שוירין, מיכלא דאתי על שובע. ותתר,

עבד שיוירין להווא מיכלא לסטרא אוחרא. חדו ר' נהוראי ור' יודאי, ואמרי, אלמלי לא אתינא לעלמא אלא למשמע מילין אלין, דיין.

ויאכל בעז וישת וייטב לבו. אמר רבי חזקיה, מלמד שברך על מזונו. מהו וייטב לבו. דבריהן להאי אתר דאקרי לב.

רבי נחמיה פתח, (דברים ח') ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך. ואכלת ושבעת, כל האוכל ואינו מברך ברפת המזון, נקרא משחית וגזלן. שנאמר (משלי כח כד) גזל אביו ואמו ואומר אין פשע חבר הוא לאיש משחית.

ואמר ר' יודאי, גדול כח ברפת המזון, שמוסיף כח ברכה בפמליא של מעלה. אמר רבי חנינא, גדול כח ברפת המזון, שמוסיף ברכה על מעשה ידיו של אדם.

רבי בון ור' יוסי בר' חנינא, הוו אזלין באורחא לפדיון שבויים. אערעו בהאי פפר, דמכו תמן בהדי ההוא אושפיזא. בפלגות ליליא קמו למלעי באורייתא. קמת ההיא אתתא דביתא, ואדלקת לון שרגא, עד דהוו יתבי, יתיבת היא אבתרייהו למשמע מילין דאורייתא. אשגחו בה.

פתח חד ואמר, (שם כ כז) גר ה' נשמת אדם חופש כל חדרי בטן. גר ה' נשמת אדם, ודאי. מה הגר מאירה באפילה, אף נשמתו של אדם מאירה לגוף.

הדר ואמר, בשלשה (דף קה ע"ב) דברים האשה זוכה, בחלה, ובנדדה, ובהדלקת הנר. וכלהו תנינן. אדהכי אהדר רישיה, וחקא לה היא אתתא דקא בכיא, קם אבוה ויתב בינייהו.

כף החזיר ראשו, וראה אותה האשה

שיורים, המאכל שבא על השבע. ותתר, עושה שיורים לאותו מאכל לצד האחר. שמהו רבי נהוראי ורבי יודאי, ואמרו, אלמלא לא באנו לעולם אלא לשמע הדברים הללו - דינו!

(רות ג) ויאכל בעז וישת וייטב לבו. אמר רבי חזקיה, מלמד שברך על מזונו. מהו וייטב לבו? שברך את המקום הזה שנקרא לב.

רבי נחמיה פתח, (דברים ח') ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך. ואכלת ושבעת - כל האוכל ואינו מברך ברפת המזון, נקרא משחית וגזלן, שנאמר (משלי כח) גזל אביו ואמו ואומר אין פשע חבר הוא לאיש משחית.

ואמר רבי יודאי, גדול כח ברפת המזון, שמוסיף כח ברכה בפמליא של מעלה. אמר רבי חנינא, גדול כח ברפת המזון, שמוסיף ברכה על מעשה ידיו של אדם.

רבי בון ורבי יוסי ברבי חנינא היו הולכים בדרך לפדיון שבויים. נקלעו בכפר הזה. ישנו שם עם אותו המלון. בחצות הלילה קמו לעסק בתורה. קמה אותה אשת הבית והדליקה להם נר. בעודם יושבים, ישבה היא אחריהם לשמע דברי תורה. השגיחו עליה.

פתח אחד ואמר, (משלי כ) גר ה' נשמת אדם חופש כל חדרי בטן. גר ה' נשמת אדם, ודאי. מה הגר מאיר באפילה, אף נשמתו של אדם מאירה לגוף.

חזר ואמר, בשלשה דברים האשה זוכה - בחלה, ובנדדה, ובהדלקת הנר. וכלם שנינו. בין שפוכה. קם אביה וישב ביניהם.

אמר ליה רבי בון, אמאי קא בכיא ברתיה?
אמר, דלא זכתה לבעלא דילעי
באורייתא, ואיהו רביא בן תריסר שנין,
ואפילו ברפת המזון לא ידע. ולא יכילנא
עמיה דיוליף ליה. אמר ליה, אי הכי, איעבר
ליה (באמרא), ואמאי יהבת ליה ברתיה?

אמר איהו, לא ידענא ביה, אלא על דחמינא
יומא חד, דהא למשמע חד קדיש, דליג
מאיגרא לתתא, נדרנא עלי לנסבא ליה ברתי.
נפקנא מבי פנישתא, ויהיבנא ליה ברתי, ולא
חיישינא למילי אחרייתא, ולא אשגחנא יתיר.
והשתא אשתפח, דאפילו מלה אחת באורייתא
לא ידע, ולא בעי למילף מידי.

אמר ליה ר' בון, דילמא זיכה לבר דיליף ליה
אורייתא סגי. אדהכי, קם ההוא רביא
מערסיה, ודליג עליהו, ויתיב ביניהו.
אסתפל ביה ר' בון, אמר, אנא חמינא באנפוי,
דנהירו סגי דאורייתא יפוק מהאי עולימא.

פתח ההוא רוק, ואמר, (איוב לב ו) צעיר אני
לימים ואתם ישישים על פן זחלתי
ואירא מחות דעי אתכם. עד דפתח ואמר
במילין דברפת המזון.

ואמר, השתא (באמרא) דאפילו ברפת המזון לא
ידענא, בבברפת המזון אית מילין
ידיעין, והם י'. חד, לתקוני פתורא פפום
ההוא מזונא. (נ"א לומנא) ומאן דלא הוה ליה
מזונא כל כך, ויסדר פתורא, איהו משופח,
בגין דיתיב למיכל קמי מלפא, דכתיב, (דברים ח
ע) ואכלת לפני ה' אלהיך.

תניינא, נטילת ידים, קודם אכילה. מאן
דאכיל בלא נטילת ידים, פאילו
אכיל טמא.

אמר לו רבי בון, למה בתך
בוכה? אמר, שלא זכתה שבעלה
יעסק בתורה, והוא עלם בין
שתים עשרה שנים, ואפלו ברכת
המזון אינו יודע, ולא יכלתי עמו
ללמד אותו. אמר לו, אם כך,
העבירנו באחר, ולמה נתת לו את
בתך?

אמר הוא, לא הפרתי בו, אלא
על שראיתי יום אחד, שהנה
לשמע קדיש אחד דלג מהגג
למטה, נדרתי עלי להשיא לו את
בתי. יצאתי מבית הכנסת, ונתתי
לו את בתי, ולא חששתי לדברים
אחרים, ולא השגחתי יותר. וכעת
נמצא, שאפלו דבר אחד בתורה
אינו יודע, ולא רוצה ללמד דבר.
אמר לו רבי בון, אולי זיכה לבן
שילמד אותו תורה הרבה.
בינתיים קם אותו העלם ממטתו,
ודלג עליהם, וישב ביניהם.
הסתפל בו רבי בון. אמר, אני
ראיתי בפניו שאור גדול של
התורה יצא מהעלם הזה.

פתח אותו רוק ואמר, (איוב לב)
צעיר אני לימים ואתם ישישים
על פן זחלתי ואירא מחות דעי
אתכם. עד שפתח ואמר בדברים
של ברפת המזון.

ואמר, עכשו (שאמרא) שאפלו
ברפת המזון לא ידעתי - בבברפת
המזון יש דברים ידועים, והם י'.
אחד - לתקון השלחן כפי אותו
המזון (ולומן). ומי שלא היה לו
מזון כל כך ויסדר שלחנו - הוא
משפח, משום שיושב לאכל לפני
המלך, שכתוב ואכלת לפני ה'
אלהיך.

שנית - נטילת ידים קדם אכילה.
מי שאוכל בלי נטילת ידים, פאלו
אכל טמא.

שדשיית - נטילת ידים שיטל

תליתאה, נטילת ידים, דיטול ימינא בשמאלא, וישמש בשמאלא לימינא.